

Inleiding

13 november 2023

Inleiding

Inleiding

Jaarlijks kent de gemeente twee voortgangsverslagen. In deze verslagen informeert het college de raad over de realisatie van de begroting. Een voortgangsverslag is in eerste instantie bedoeld voor het rapporteren van beleidsinhoudelijke afwijkingen van de begroting met de eventueel daaruit voortvloeiende financiële effecten. Voor deze effecten staan in het voortgangsverslag voorstellen om de door de raad goedgekeurde baten en lasten aan te passen. Op basis van zijn budgetrecht kan de raad besluiten om de voorgestelde aanpassingen toe te staan. Voortgangsverslagen bieden de raad de gelegenheid om te sturen op deze afwijkingen en zo invulling te geven aan zijn kader stellende rol.

In dit 2e Voortgangsverslag 2023 ziet u naast voorstellen tot aanpassing van de begroting ook inhoudelijke informatie over ontwikkelingen die mogelijk een financieel gevolg hebben, maar waarvan de omvang van de financiële afwijking nog niet met zekerheid kan worden ingeschat. Eventuele financiële gevolgen zullen, zo nodig, in de decemberwijziging worden meegenomen.

Financieel perspectief

Dit voortgangsverslag laat een voordeel zien van € 472.000. Dit betreft een saldo van mee- en tegenvallende uitgaven en inkomsten. Het saldo van dit voortgangsverslag zal worden verrekend met het saldo (meerjaren)begroting.

Een klein deel van de financiële effecten werkt door naar volgende jaren. Dit wordt deels veroorzaakt doordat taken vertraging oplopen in de uitvoering. In die gevallen stellen we voor om het budget door te schuiven naar 2024 of 2025, zodat de ambities wel kunnen worden waargemaakt.

Enkele financiële effecten zijn structureel van aard. In dit voortgangsverslag is uitsluitend het financiële effect voor 2023 opgenomen. De effecten voor 2024 en verder zijn verwerkt in Programmabegroting 2024 en bij de bespreking in het college integraal afgewogen. Hiermee voorkomen we dat meerjarige effecten invloed hebben op de uitkomst van de gelijktijdig opgestelde begroting. Daarnaast geven we de raad op deze manier goed en duidelijk inzicht in het financiële beeld voor de komende jaren.

Het nieuwe financiële beeld is verwerkt in onderstaande tabel.

Financieel beeld na vaststelling Voortgangsverslag 2023-2 (bedragen X €1.000)	2023
Saldo Programmabegroting 2023-2026 (november 2022)	291 V
Mutaties begrotingswijzigingen t/m augustus 2023	3962 N*
Mutaties 2e Voortgangsverslag 2023	472 V
Nieuw saldo meerjarenbegroting	3199 N
* Het saldo van VV1 is onttrokken aan de algemene reserve, voor het financieel beeld laten we het zien zonder ontrekking	

De verwachte financiële afwijkingen op de actuele begroting 2023 vallen uiteen in drie categorieën.

a. Budgettair neutrale afwijkingen: tegenover hogere lasten staan ook hogere baten of het gaat om een verschuiving van lasten of baten naar een andere plek in de begroting. Een voorbeeld hiervan zijn de groene uitweggelden. Op basis van verleende beschikkingen op de aangevraagde subsidies ramen we de ontvangen subsidies uit deze pot als baten en verhogen we de geraamde lasten met hetzelfde bedrag op de

desbetreffende projecten. Een ander voorbeeld van budgettair neutrale afwijkingen zijn de leges omgevingsvergunning.

b. Budgetoverhevelingen (verschuivingen in tijd): door onvoorziene omstandigheden is het niet mogelijk om de ambities in het begrotingsjaar waar te maken en wordt het budget niet volledig benut. Het overtollige incidentele budget wordt naar een volgend jaar doorgeschoven om de ambities alsnog te verwezenlijken. Overheveling mag alleen onder voorwaarden (zie de richtlijnen in de leeswijzer) en met instemming van de raad.

c. Overige afwijkingen: dit zijn over- of onderschrijdingen van de begroting. Deze afwijkingen kunnen zowel een structureel als een incidenteel karakter hebben. Het overgrote deel van de afwijkingen in dit tweede voortgangsverslag valt in deze categorie en heeft een incidenteel karakter.

In het verwachte voordeel voor 2023 van € 472.000 heeft € 220.000 betrekking op verschuivingen in tijd. Dit betekent dat de budgetten voor 'voorkómen isolement' landing in de wijk, 'aanpak effectief inzetten subsidies' en uitvoeren van de 'Visie wonen en zorg' in 2023 vrijvallen. In de begroting 2024 worden deze budgetten hiermee verhoogd, zodat de bijbehorende ambities kunnen worden waargemaakt.

De grootste afwijkingen met een financieel effect zijn:

Lasten

- € 850.000 Wmo programma 1
- € 2.114.000 arbitrage project Krijgsman programma 3
- € 384.000 energiekosten gemeentelijke panden programma 6
- € 1.315.000 cao stijging alle programma's

Baten

- € 319.000 gedeeltelijke vrijval kapitaallastenreserve grote projecten Muiden programma 3
- € 1.592.000 leges Naarderheem programma 3
- € 366.000 SPUK sport onderhoud programma 6
- € 1.656.000 saldo meicirculaire programma 6

Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de programma's. In het hoofdstuk Recapitulatie zijn de mutaties van het 2e voortgangsverslag gespecificeerd.

Leeswijzer

Leeswijzer

Richtlijnen

De Financiële verordening geeft richtlijnen voor de producten uit de planning en control cyclus. In artikel 5 zijn de richtlijnen opgenomen voor de voortgangsverslagen. Wij hanteren de volgende richtlijnen:

In het voortgangsverslag rapporteert het college:

- i. per programma over afwijkingen;
- ii. over prestaties (wat gaan wij daarvoor doen);
- iii. over het totale saldo van de baten en lasten inclusief de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
- iv. over de inhoudelijke en financiële voortgang van de investeringen;
- v. niet over stand van zaken (geen bericht is goed bericht);
- vi. over majeure en/of politiek relevante afwijkingen.

Bij het tweede voortgangsverslag wordt er een stand van zaken gegeven ten aanzien van de omvang van de onrechtmatigheden van het lopende boekjaar. De bevindingen boven de rapportagetolerantie worden gedeeld en tussentijdse maatregelen worden waar nodig aangegeven.

In artikel 7 van de Financiële verordening staan voorwaarden voor het overhevelen van jaar gebonden budgetten. De voorwaarden zijn:

- a. Het gaat om incidenteel toegekende middelen, met een minimumbedrag van € 50.000;
- b. De gevraagde ruimte is op het betreffende beschikbaar gestelde budget in het boekjaar nog aanwezig;
- c. Aangetoond is dat de afwijking door omstandigheden niet heeft kunnen plaatsvinden, maar nog wel moet plaatsvinden;
- d. De uitvoering van de activiteiten kan worden ingebed in de werkplanning van het nieuwe boekjaar.

In het tweede Voortgangsverslag en/of de jaarstukken wordt een deugdelijke toelichting op de omvang en de oorzaak van een niet besteed jaar gebonden budget opgenomen.

Programma's

Per programma zijn aangegeven de algemene ontwikkelingen, ontwikkelingen met een financieel effect en ontwikkelingen in de kredieten. Aan het eind van ieder programma is een financieel overzicht opgenomen met de effecten op de begroting 2023.

Algemene ontwikkelingen zijn inhoudelijk van aard of bevatten een 'winstwaarschuwing'. Van deze ontwikkelingen kan de omvang van de financiële afwijking nog niet met zekerheid worden ingeschat en wordt eerst geprobeerd om die afwijkingen zoveel als mogelijk binnen het betreffende programma op te lossen. Bij de ontwikkelingen met een financieel effect is aangegeven of dit alleen op dit jaar betrekking heeft (incidenteel) of meerjarig (structureel) is. Bij deze ontwikkelingen is een bedrag aangegeven of de opmerking dat de ontwikkeling budgettair neutraal is. Budgetverschuivingen tussen programma's zijn alleen benoemd bij het programma waar het budget naar toe gaat. Ontwikkelingen die gemeente breed zijn (zoals CAO stijging) staan in één programma als tekst toegelicht. Op de plaatsen waar dit effect financieel doorwerkt is dit benoemd als 'tegenhanger'.

Als bij een financiële afwijking wordt voorgesteld om budget over te hevelen staat dit als beslispunt aangegeven. Deze beslispunten zijn nodig om aan de wettelijke regels (Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten) te voldoen. Ze zijn hier expliciet benoemd om hierover zo transparant mogelijk te zijn. In het raadsvoorstel wordt hier naar verwezen onder het kopje 'beslispunten'.

Onder de ontwikkelingen in de kredieten zijn om dezelfde redenen ook beslispunten opgenomen. Ook deze beslispunten staan in het raadsvoorstel onder het kopje 'beslispunten'.

Financieel overzicht

Voor alle financiële cijfers in dit voortgangsverslag geldt dat deze zijn afgerond op duizendtallen.

Het financieel overzicht aan het eind van ieder programma kan als volgt worden gelezen:

- De 1e kolom (begroting 2023) bevat de cijfers uit de begroting 2023, zoals die door de raad op 9 november 2022 is vastgesteld.

- De 2e kolom (begrotingswijzigingen t/m augustus) laat de financiële gevolgen zien van de begrotingswijzigingen die t/m augustus zijn besloten. Een overzicht hiervan is in het hoofdstuk begrotingswijzigingen 2023 te vinden.
- De 3e kolom (wijzigingen 2e Voortgangsverslag) betreft alle wijzigingen in dit voortgangsverslag, dus zowel de in de programma's toegelichte (grote) wijzigingen als ook administratief / budgettair neutrale wijzigingen, wijzigingen kleiner dan € 70.000 en doorberekende interne kosten van het ambtelijk apparaat. Wijzigingen kleiner dan € 10.000 met een meerjarig effect zijn wel meegenomen in de begrotingswijziging, maar hier niet toegelicht omdat ze zeer gering zijn in omvang.
- De 4e kolom (begroting 2023 gewijzigd) is een optelling van de eerste drie kolommen.

Rechtmatigheid

In dit voortgangsverslag is, aan het eind van programma 6, voor het eerst een onderdeel rechtmatigheid opgenomen. In de opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarstukken wordt hier een stand van zaken gegeven over de omvang van de onrechtmatigheden van het lopende boekjaar. De bevindingen groter dan € 70.000 worden gedeeld en tussentijdse maatregelen worden waar nodig aangegeven.

Recapitulatie

Na de programma's volgen enkele financiële overzichten die het totaal van de wijzigingen in alle programma's weergeven. Als eerste is een financiële recapitulatie opgenomen. Hierin zijn de financiële overzichten uit de programma's samengebracht. Het totale financiële effect is hier zichtbaar. De tabel Mutaties 2e Voortgangsverslag 2023 splitst dit totale financiële effect uit naar de afwijkingen per programma. Tot slot zijn de meerjarige financiële effecten aangegeven in een overzicht. Deze effecten komen terug in de Programmabegroting 2024.

Begrotingswijzigingen

Tot slot zijn alle begrotingswijzigingen weergegeven die het resultaat zijn van raadsbesluiten tot en met augustus 2023.

Bijlagen

Aan dit voortgangsverslag zijn 2 bijlagen toegevoegd: (1) de Motiemonitor en (2) een transformatietabel. De Motiemonitor betreft de lijst met moties en toezeggingen van en aan de raad. Deze monitor wordt bij de voortgangsverslagen opgeschoond. In de lijst staat welke moties en toezeggingen nog in uitvoering zijn en welke wij voorstellen om op afgehandeld te zetten.

De transformatietabel geeft de overgang weer van 9 programma's in de planning & control documenten in 2022 naar 6 programma's in 2023. Op 19 april jl. zijn de indeling in programma's en deze tabel aan de raad toegelicht, waarbij is toegezegd om deze tabel in 2023 aan alle planning & control documenten toe te voegen.